

Грамота Діонісія, патріарха Константинопольського, про надання дозволу усім підлеглим Київської митрополії обирати Київського митрополита і направляти його до Московського патріарха для висвячення. 1686 р., червень.

Переклад з грецької мови.

Про обрання тими, що [живуть] в Київській митрополії, висвяченого за місцевим звичаєм [митрополита].

[Діонісій, з ласки Божої архієпископ Константинопольський, нового Риму і Вселенський патріарх].

За своєю природою справді прекрасне мало звичай привертати до себе і ледь не всіх, що ведуть свідоме життя, приваблювати й спрямовувати їх до найпрекраснішого. І хоча добром є набуття його, найкращим є збереження його і перебування [в ньому] — і нехай перше є добром, але благо від другого є досконалішим, бо йому властивіша постійність і притаманне безсмертя.

Отож, однією зі схвальних чеснот і, звичайно, невід'ємною і благою, і любою Богові, і за божественними канонами здійсненою справою нехай буде постанова про те, щоб єпископ, з тих, що в єпархії, за існуючим звичаєм Київської людності, у випадку висування бажаного їй архієрея, обирався від усіх тамтешніх християн. І позаяк митрополія ще й донині підлягає найвищому й найсвятішому Вселенському Константинопольському престолу і архієрей від нього сприймає висвячення чи то безпосередньо, чи то через видання [грамоти], через надмірну відстань і війни, що повсякчас відбуваються між двох царств, то, як випаде необхідність і буде неможливим здійснення зазначеної хіротонії для Київського митрополита від Вселенського престолу, і через те вона буде позбавлена архієрейського піклування, цій митрополії призначена підлеглість

найсвятішому Московському патріаршому престолу.

На прохання найтихіших і найхристиянніших, і Богом поставлених великих царів Московії і всієї Великої, і Малої, і Білої Росії і великих князів багатьох земель і місцевостей східних, західних і північних наша мірність загальною думкою, соборно, разом з перебуваючими з нами преосвященними митрополитами і пречесними, у Святому Дусі любими братами нашими і співслужителями, пише й у Святому Дусі проголошує звичай обрання її наступного, коли це трапиться, митрополита Київського від підлеглих її, невід'ємно це здійснюючи і підтверджуючи, щоби, як буде Київська єпархія позбавлена архієрея, мали дозвіл, за добрим і за правилами пануючим звичаєм, у тій Київській єпархії підлеглі найбоголюбніші єпископи, найпреподобніші архімандрити і кафігумени священних і шанованих монастирів, ієромонахи, найблагодетивіші ієреї і преподобні ченці та всі інші, за дозволом і спонукою тогочасного найяснішого і найшанованішого гетьмана Війська Запорізького обох боків Борисфена¹ і з представницькими листами, спрямувати обраного до тогочасного патріарха Московського для одержання від нього хіротонії або переведення, а також і відпускнуго діяння від нього за наданим Московському престолу нашим патріаршим соборним листом, виданим² через економію³ і поступливість⁴. Здійснено незаперечно.

1686, червень, індікта 9-го.

Копія патріаршого листа зберігається в колекції рукописів Освітньої фундації Національного банку Історичний та палеографічний архів (Афіни, Грецька Республіка). Рук. № 22. Арк. 203 зв. — 204.

¹ Традиційна для греків назва Дніпра.

² гр. ἐκδόσεως ὑρίτζα — в оригіналі вжито термін на позначення ставлених та інших важливих грамот.

³ гр. κατ'οίκονομίαν — букв. «задля розбудови», «з економії», «відповідно до облаштування» — термін на пояснення нетипових, виняткових ухвал.

⁴ гр. συγκατάβασις — термін на позначення рішень, що приймаються за певних умов, з огляду на прохання, обставини тощо.